REDACTIUNEA.
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 92 — Braşov, Duminecă 27 Aprilie (10 Mai) — 1908.

Timpul îndreptează toate...

Se spune că ministru-preşedinte ungar Dr. Alexandru Wekerle s'a prezentat la festivitatea din Schönbrun în ziua de 7 Maiu, îmbrăcat în atilă vânătă de mătase cu pantaloni strâmţi cenuşii şi cu manta vişinie. Nu ştim cum îi va fi stat premierului de viţă burgheză şi de origine şvăbească acest mândru costum maghiar medieval. E o cestiune ce n'o putem noi resolva şi la care rămâne să răspundă cei ce au fost de faţă. Destul că pentru osteneala ce şi-a dat'o primul ministru unguresc de a se vîrî în acest costum, care după demnitatea ce o ocupă îi compete, cu care însă nu este mai de loc obicinuit, a fost răsplătit cu aceea, că înalţii oaspeţi împărăteşti, crăeşti şi princiari, cari au ilustrat cu prezenţa lor rara serbare din castelul de vară împărătesc, pentru impresia bună, ce le-au făcut'o şeful ocârmuirei ungureşti, au mers aproape toţi împreună cu împăratul german la locuinţa lui Wekerle, dela ministeriul unguresc din Bankgasse, şi i-au lăsat câte o cartă de vizită spre aducere aminte.

Deşi evenimentul este în felul lui rar, nu voim să vorbim de astădată de burgezul Wekerle, ci ne vom ocupa de colegul său dela guvern, aristocrat get-beget şi de viţă curată, dacă nu toamai arpadiană, desigur hunică, de ministru de interne contele Iuliu Andrasy, care, nu încape îndoială, că e superior primului ministru când e vorba nu numai de-a purta bine atilla, ci de-a se şi prezenta cum pretinde acest costum, ca cavaler maghiar medieval veritabil. Nici cel mai încarnat cavaler feudal din vremile, când numai aceştia se credeau şi se dau de oameni, nu poate întrece pe ăst conte trufaş din secolul al douăzecilea, când îşi scoate spada şi se repede contra bietelor naţionalităţi din ţară, dar mai cu seamă în contra „Valahilor trădători".

Aşa a făcut Andrassy Gyula junior ori de câte ori a avut isbiri cu deputaţii naţionalişti din dietă; aşa s'a prezentat acest ministru cu ocaziunea desbaterei asupra propunerei comisiunei de imunitate, ca camera să estradeze patru deputaţi români aradani poliţiei din Arad, care vrea să-i pedepsească, fiindcă la mandatul clubului naţionalist, au încercat să organizeze partidul naţionalităţilor între Românii din acel comitat şi din celelalte comitate ale ţărei.

Contele Andrassy a vorbit scurt, dar cât se poate de întunecat şi pătimaş, cum nu trebuia să vorbească într'o cestiune atât de gravă a libertăţii constituţionale un ministru de interne. Contra părerei şi constatărei deputaţilor naţionalişti antevorbitori Mihali, Maniu şi Milan Hodza a susţinut Andrassy, că măsura poliţiei din Arad nu este vexatoare, căci ar avea bază de drept, fiind-că organizaţia, la care ţinteau amintiţii deputaţi români aradani, putea să aibă numai scopul că sau să constitue o reuniune politică, pentru care se cer statute aprobate de guvern, sau să înfiinţeze la Arad „partidul valah". Şi atingerea ţintei ultime, zice, este oprită de ordonanţele antecesorului său la interne, Hyeronimi, cari zic că nu e permis a se înfiinţa „partid valah". Aşadar ori pe care lature s'ar examina afacerea, porunca este şi rămâne „partid valah nu se poate înfiinţa".

Aşa zice trufaşul ministru de interne, care se apucă de ordonanţele lui Hyeronymi ca omul ce se îneacă de trestia mânată de valuri spre el. De un lucru însă contele Andrassy nu ţine samă şi acest lucru, dacă nu-şi perdea vremea cu teoriile cele multe, cărora s'a dedicat cu ambiţia de-a deveni om învăţat, putea să-l afle cu puţine cuvinte dela răposatul său tată, care, deşi nu va fi cunoscut personal pe cei mai mulţi din eroii mişcării naţionale române dela 48, totuşi a înţeles din faptele şi evenimentele de atunci, că, zău, Românii au înfiinţat un partid naţional românesc, care nu se mai poate desrădăcina nici cu glonţul şi ghiulelele, necum cu ordonanţe de-ale lui Hyeronymi.

Adevărul este că acele ordonanţe volnice, ilegale, neumane şi reacţionare există spre ruşinea veacului şi spre umilirea Românilor în ţările de sub coroana sfântului Ştefan. Iar contele Andrassy, în râvna sa despotică faţă cu Valahii, crede a fi formal în drept, când se provoacă la acele monstruoase ordonanţe, dar nu este în drept, şi, dacă tatăl său ar trăi, de sigur i-ar spune, că ceeace face şi modul şi chipul cum lucră pentru sugrumarea desvoltărei naţionale a Românilor, este, în timpul de azi, o adevărată demenţă şi un păcat din cele mai grave, comis chiar în contra intereselor Ungariei şi ale naţiunei maghiare.

Nu va trece mult şi timpul care îndreptează şi lecueşte toate, vrând-nevrând, va dovedi dacă avem dreptate ori nu când zicem, că Andrassy este, inconştient şi mânat de despotismul avitic ce s'a încuibat în sângele lui, azi mai mare dujman naţiunei maghiare decât ori şi care „agitator" valah.

La jubileul „Gazetei".

Măgureni, 16 (29) Aprilie 1908. — Primiţi vă rog şi sincerile mele urări de bine la Jubileul D-voastră, ca a unuia din oara 11-a. Să trăiţi mulţi şi fericiţi ani d-le director, dimpreună cu redactorii D-voastră, ca să puteţi dirigia încă mulţi, mulţi ani „Gazeta" noastră iubită, că multă neştiinţă a alungat de la mine de când o abonez.

Demetriu Medan.

Timişoară, 6 Maiu n. D-l *Zamfir M. Rozescu* trimite suma de *4* (patru) *coroane* pentru fondul jubilar.

Galaţi, 23 Aprilie v. D-l *Virgil B. Popovici* contribue la fondul jubilar cu *2* (două) *coroane*.

Omagiul Regelui Italiei adus Maj. Sale Monarchului. Regele Italiei *Victor Emanuel* a adresat Maj. Sale Monarchului nostru următoarea telegramă omagială: »In anul curent, în care Maj. Voastră serbaţi jubileul de 60 ani a glorioasei D-voastre Domnii, se alătură toţi Domnitorii şi capetele de state cu felicitările lor la manifestaţiunile loiale ale popoarelor monarchiei. Pătruns de vechea şi credincioasa amiciţie, pe care o nutresc faţă de Maj. Voastră, particip din tot sufletul meu la acest eveniment imbucurător şi mă alătur sentimentelor cordiale, cărora le va da expresiune astăzi împăratul Germaniei, augustul nostru aliat şi amic«.

Maj. Sa Monarchul a răspuns Regelui Italiei următoarele: »Sunt din cale afară emoţionat de atenţiunea gingaşe, cu care Maj. Voastră îmi exprimaţi felicitările Voastre din incidentul împlinirii celor 60 ani de Domnie, în aceeaşi zi, în care Maj. Sa împăratul Wilhelm, augustul nostru aliat şi amic, s'a întrunit împreună cu principii germani în jurul meu. Mulţumind Maj. Voastre foarte cordial, mă felicit la acest nou semn al alianţei strânse şi al prieteniei intime, ce ne leagă«.

Principii germani în Viena. La prânzul de gală dat alaltăeri în castelul din Schönbrunn M. M. L. L Monarchul şi Împăratul Wilhelm au schimbat toasturi cordiale relevând ambii monarchi nestramutata alianţă şi amiciţie ce există între dânşii. După prânz, 7000 cântăreţi şi muzicile militare ale garnizoanei din Viena au dat o serenadă în faţa castelului din Schönbrunn. Împăratul şi înalţii oaspeţi au apărut la fereastră mulţumind. După aceia, cântăreţii au defilat în faţa suveranilor făcând ovaţiuni entuziaste.

Părechea imperială germană, principii Wilhelm şi familia imperială au plecat la orele 9.20 seara la Donau-eschingen. Împăratul Francisc Iosif i-a întovărăşit până la gară. Suveranii şi-au luat rămas bun în mod foarte cordial. Un public foarte numeros a aclamat pe suverani. Regele Saxoniei a plecat la 9 şi jum. seara; ceilalţi principi se vor înapoia seara.

Joi după amiazi, Împăratul Wilhelm a depus un bilet de vizită la ministeriul ungar din Bankgasse, pentru prim-ministrul Wekerle.

Lengyel Zoltan contra lui Polonyi. In numărul de azi al ziarului »A Nap« Lengyel Zoltan reeditează într'o declaraţiune fulminantă toate învinuirile, ce le-a aruncat în faţă până acum fostului ministru Polonyi numindu-l: înfiinţătorul comerciului de carne vie din Ungaria, boţ, înşelător, bandit etc. Lengyel susţine din nou sus şi tare toate acuzele sale şi declară că le va repeţi până atunci până când cel din urmă om se va convinge de mizerabilitatea acestui viclean făcător de rele.

Mores hungaricae!

In acelaşi număr »A Nap« publică o enunciaţiune ce a făcut-o Dr. Koszo, preş. partidului independist din Segedin şi procuror superior onorific al Segedinului, asupra întrebării, dacă într'adevăr Lengyel ori Polonyi a fost judecat de curtea cu juraţi.

»Achitarea lui Lengyel Zoltan, zice Dr. Koszo, în ce priveşte acuzarea de calomnie, involvă după părerea mea condamnarea lui Polonyi. Purtarea procurorului n'o aflu corectă din punct de vedere juridic. El ar fi trebuit să atragă atenţia juratului suplent, care s'a adresat lui, că lui (juratului) nu e ertat să vorbească cu procurorul asupra procesului. Procurorul s'a făcut în aceasta privinţă culpabil de mare neglijenţă, căci el nu e îndreptăţit a-şi câştiga pe cale nelegală dovezi, prin care să poată produce dispoziţie între juraţi«.

Sinoadele bisericei gr. or. române.

Sibiu, 7 Mai n. 1908.

Şedinţa a patra din 7 Mai.

Prezident I. P. S. Sa Metropolitul, notar de şedinţă Sergiu Medean.

După verificarea procesului verbal al şedinţei de Marţi, notarul Dr. George *Proca* ceteşte procesul verbal al şedinţei premergătoare. Se autentică şi acesta, cu o mică modificare stilară. Se prezentă rugarea deputaţilor sinodali Dr. Ilarion *Puşcariu*, arhimandrit şi vicar arhiepiscopesc şi Dr. Ioan Margita, advocat, pentru concediu. Se acordă.

Deputatul Dr. Nicolae *Vecerdea* interpelează în *chestia unor neorândueli din protopresbiteratul Braşovului, înşirând faptele, pe cari le crede contrare legilor bisericeşti, ba şi civile.*

Escelenţa Sa Arhiepiscopul răspunde, că despre cele înşirate nu are nici o cunoştinţă. Arătare nu s'a făcut la consistor. Va considera interpelarea ca arătare şi o va preda consistorului spre a cerceta afacerea. Interpelantul îi răspunsul la cunoştinţă.

Deputatul Nicolae *Borzea* face propunere în chestia catehisării învăţăceilor dela meserii. Se predă comisiunei bisericeşti.

Se intră în ordinea de zi. Deputatul I. A. de *Preda*, ca raportor al comisiunei organizatoare, espune *chestia creării fondului pentru completarea gimnaziului din Brad.* Fondul înfiinţat se manipulează acum ca fond arhidiecezan, în înţelesul statutelor compuse din partea consistorului arhidiecezan, cari se cetesc, iar sinodul le aprobă, dupăce se fac unele modificări stilare în ele.

Acelaş raportor refereazâ în chestia rugării preotului Ioan *Druhora* din Boiţa, pentru a i se socoti la anii de pensie şi anii de praxă ca învăţător şi funcţionar consistorial. Conform propunerii comisiunei organizătoare, sinodul *respinge* cererea, ca nemotivată.

Deputatul Dr. Eusebiu R. *Roşca*, tot în numele comisiunei organizatoare, refereazâ în chestia *serbării centenarului dela naşterea marelui arhiereu Andreiu baron de Şaguna.* Ceteşte programul stabilit din partea conzistoriului mitropolitan cu privire la serbările, cari se vor ţinea în 14 Octomvrie 1909, cu ocaziunea întrunirei congresului naţional bisericesc. Comisiunea propune acceptarea programului. Sinodul ascultând întâi părerile deputaţilor Teodor Herman, Romul Furdui, D. Comşa, Parteniu Cosma, Dr. Petru Şpan, Dr. V. Bologa, T. V. Ghiaja, Dr. Miron E. Cristea, Dr. Nicolae Bălan şi dupăce şi raportorul dă lămuririle necesare, primeşte programul stabilit pentru serbările centenarului dela naşterea Arhiepiscopului şi Mitropolitului Andreiu baron de Şaguna.

Acelaşi raportor refereazâ în chestia *nouei arondări a cercurilor electorale din arhidieceză* şi propune, ca elaboratul prezentat sinodului, să se dee îndărât consistorului, pentru a-l compune de nou. Deputatul *Furdui* propune luarea obiectului dela ordinea zilei şi menţinerea arondării vechi a cercurilor electorale. Vorbeşte deputatul Matei *Voilean* pentru primirea propunerei din urmă. Deputatul Dr. G. *Măcelariu* e pentru o nouă arondare. Dr. Nicolae *Bălan* primeşte propunerea comisiunei. Romul Furdui îşi apără propunerea. Raportorul recomandă de nou spre primire propunerea comisiunei.

Se pune la vot propunerea deputatului Furdui, care cade, primindu-se propunerea comisiunei organizatoare.

Şedinţa proximă se anunţă pe Vineri, la orele 9, iar şedinţa se închide la orele 12 şi jumătate.

Sibiiu, 8 Mai n.

Şedinţa VI din 25 Aprilie st. v.

S'a ţinut la oarele 4 p. m. President Archiepiscopul Ioan *Meţianu*, notar Dr. *Bălan.*

La ordinea zilei continuarea referadei comisiunei organizătoare cu privire la proiectul de *Regulament* pentru »Seminariul Andreian«, institut teologic şi pedagogic al archidiecezei ortodoxe române din Transilvania (distribuit între deputaţii sinodali), care a consumat tot timpul şedinţei.

La §. 1 deputatul *Comşa* cere ca instructorilor de cant să li-să dea titlu pe profesori extraordinari. Tot la acest obiect mai vorbesc deputaţii Dr. Roşca, Dr. Şpan şi Dr. Bălan. Punându-se propunerea dep. Comşa la vot se primeşte. Tot la § 1 se mai primesc unele modificări stilare propuse de deputatul Păcală.

§ 2 se primeşte fără observare. Paragraful 3 cu privire la *„dotaţiunea funcţionarilor"*, se omite cu totul având a se regula salariile prin un regulament special. La §. 4 »*Instituirea funcţionarilor*« în care se spune că directorul se numeşte dintre profesori *de regulă* din partea Consistoriului, deputatul Dr. Bălan propune, ca cuvintele *de regulă* să se omită, şi directorul să se numiască dintre profesori. Se primeşte proiectul neschimbat.

La §. 5 »*instituirea profesorilor*" dep. Dr. Comşa propune ca profesorii estraordinari de cant să fie absolvenţi ai unui conservatoriu cu drept de publicitate, având a fi aleşi pe baza de concurs. Se primeşte nemodificat. §. 7. (Drepturile şi datorinţele directorului) se primeşte nemodificat. La § 8. (Drepturile şi datorinţele profesorilor) dep. Dr. Şpan propune reducerea oarelor dela 20 la 18. Se primeşte însă §-ul nemodificat. § 9 nemodificat.

La § 10 Drepturile şi datorinţele duhovnicului, Dr. Bălan propune, ca duhovnicul pe viitor să locuiască în seminar. Nu se primeşte. §. 11 nemodificat.

La § 12 despre conferenţe, Dr. Cristea propune, a se întroduce şi conferenţele didactice. Se primeşte. §-ii 13, 14, 15, 16 şi 17 nemodificaţi.

La §. 18, 19 şi 20 *Planul obiectelor de învăţământ*, deputatul Dr. Proca propune, ca Exegeza să se propună numai în cursul I teologic, având a se propune Apologetica (pusă în proiect în c. I) să se propună în c. II, iar Catechetica (în proiect c. II) să se propună în c. III. Mai vorbesc la acest obiect deputaţii Dr. Buzura, V. Bălan, Dr. Bologa, Herman (să se propună comptabilitatea teoretică şi practică). Dr. Cristea propune ca să se propună limba şi literatura română şi în c. III. Se primeşte. Deputatul Păcală propune a se da studiului Economiei importanţa reclamată de greutatea timpului. Celelalte §-e s'au primit en bloc.

Raportor.

*

Sinodul diecezan al Caransebeşului.

— 6 Mai n.

Sinodul s'a închis Marţi seara după ce a resolvit în 5 şedinţe consecutive agendele dela ordinea zilei. Din hotărârile aduse în această sesiune relevăm următoarele:

»Raportul general al consistorului diecezan ca senat şcolar despre activitatea sa în anul 1907 resp. 1906/7 se ia spre ştire şi se aclude la protocol, iar în ce priveşte comunicatul consistoriului despre rescriptul ministerial de dtto 2 Martie a. c. No. 307, ptin *care se dificultează mersul învăţământului la institutul pedagogic cât şi conduita unor puteri didactice dela acest institut şi dela teologie, precum şi a unor funcţionari consistoriali*, — în urmarea căruia consistoriul a luat toate dispoziţiunile de remediare, — Sinodul cu regret vine şi din partea sa a solicita cercetarea grabnică a învinuirilor ivite şi *aplicarea celor mai riguroase măsuri spre înlăturarea a tot ce se va constata jignitor pentru vaza şi reputaţiunea institutelor amintite şi a diecezei noastre*«.

Comisiunea şcolară din a sa parte propune »a se solicita terminarea cercetării ordonate şi aplicarea celor mai riguroase măsuri pentru înlăturarea a tot ce se va constata păgubitor pentru vaza şi reputaţia diecezei noastre şi a institutelor amintite«. Se primeşte.

Trecându-se la alte obiecte, se votează recunoştinţă episcopatului pentru memorandul înaintat guvernului împetriva legii lui Apponyi, se ia la cunoştinţă faptul, că consistoriul a făcut toţi paşii de lipsă pentru executarea legei lui Apponyi, se ia la cunoştinţă că consistoriul a luat dispoziţiile legale în chestia cualificaţiei învăţătorilor, se ia la cunoştinţă că *consistoriul a respins cererea ministrului referitor la propunerea religiei în limba maghiară la şcoalele de stat şi a îndrumat pe cateheţi să propună religia şi în viitor numai în limba română.*

In privinţa *şcoalelor de repetiţie* (de adulţi) în cari, conform legii lui Apponyi, limba de propunere e exclusiv maghiară, şi manualele exclusiv ungureşti, comisia şcolară — în acord cu părerea consistorului dela Arad, comunicată consistorului din Caransebeş propune: »comunele bisericeşti să nu se mai îngrijească de susţinerea şcoalelor de repetiţie, ci aceste şcoale să fi lăsate în grija comunelor politice«.

După o scurtă desbatere, sinodul decide: afacerea se înaintează consistorului metropolitan pentru a provoca hotărâre uniformă în toate trei diecezele.

In şedinţa a patra ţinută Marţi, dep. Dr. G. *Dobrin* a făcut mai multe propuneri, dintre cari relevăm următoarele:

»*Preoţimei gr. or. române peste tot şi în special protopresbiterilor li-se interzice ca pe viitor să mai ocupe postul de director executiv la vre-o bancă* respective institut de bani şi prin urmare cei ce se află în un astfel de post au să abzică în timp precluziv«.

»Se institue *patru rev zori diecezani*, cărora li-se va fixa prin un regulament cercul de activitate. care îşi are de obiect inspecţionarea tuturor afacerilor administrative, atât şcolare cât şi bisericeşti din fiecare comună, astfel ca să nu ajungă în colizie cu cercul de activitate al protopresbiterilor. Revizorii diecezani pot fi numai laici. Reviziunea să se facă cel puţin de două ori în decursul anului şcolastic pe lângă diurne şi viatic«.

Sinodul decide ca propunerile dep. Dobrin să se transpună consistorului spre studiare şi raportare.

*

Sinodul diecezei Aradului.

— 6 Maiu n.

Despre cele petrecute în actuala sesiune sinodală vă raportez pe scurt următoarele:

In şedinţa a treia a fost salutată cu mare însufleţire propunerea vicarului V. *Mangra* ca consistoriul să fie însărcinat a face toate dispoziţiunile necesare pentru *aniversarea centenarului inaugurării preparandiei române din Arad*, care se împlineşte la 3 Nov. 1912. Sinodul a decis ca aceasta propunere importantă să se predea comisiei bisericeşti-şcolare pentru a chibzui asupra recurselor băneşti reclamate de această aniversare.

O frumoasă şi înălţătoare discuţiune s'a încins în şedinţa a patra în jurul raportului *comisiunei şcolare.* La cestiunea *întregirei salarelor învăţătoreşti* sinodul decide în principiu susţinerea şcoalei confesionale din propriile mijloace. Dep. Pavel *Rotar* pledează într'un însufleţit discurs pentru renunţarea la petrecerile costisitoare şi să sacrificăm fie-care creiţar pe altarul şcoalei. Dep. N. *Oprean* pledează cu căldură pentru întemeiarea unui *fond pentru ajutorarea şcoalelor.*

P. S. Sa episcopul I. I. *Papp* răspunde că în decursul acestei sesiuni *va convoca pe deputaţii la o conferinţă în privinţa creării acestui fond.*

In ce priveşte *şcoalele de repetiţie* comisiunea şcolară constată cu regret, că în sensul legii Apponyi aceste şcoli sunt exclusiv ungureşti. nu ne rămâne însă alta decât a le susţinea şi pe mai departe. Dep. V. *Goldiş* vorbeşte *contra* acestei propuneri, de oare-ce şcoala aceasta în înţelesul dispoziţiunei legii privitoare la şcoalele de repetiţie (care a întrat deja în vigoare cu 1 Iulie 1907) *nu mai e confesională.* Arată cazul dela Cuvin şi ajunge la concluzia, *că nu există ceva mai absurd în împrejurările de azi decât de-a susţinea o şcoală de repetiţie cu limbă de propunere maghiară.* Dela aceasta ne opreşte datoria faţă de limba noastră şi litera statutului nostru organic, căci limba oficială a bisericii noastre e cea românească.

Deputaţii *Rotar* şi *Lazar* se alătură propunerei dep. Goldiş. In urma aceasta comisiunea şcolară îşi retrage propunerea şi sinodul decide a trece peste cestiunea sulevată la ordinea zilei.

Din dieta ungară.

Suspendarea imunităţii deputaţilor români aradani. — Răspunsul lui Andrassy în afacerea folosirei limbilor în Oedenburg. — Desbaterea budgetului.

In şedinţa din 6 Maiu a dietei a fost suspendată, precum ştim, imunitatea deputaţilor N. Oncu, V. Goldiş, I. Suciu şi St. C. Pop, la cererea căpitanului oraşului Arad.

Din acest incident deputaţii T. *Mihali*, A. *Vlad* şi I. *Maniu* au luat cuvântul, cerând camerei să nu primească propunerea de extradare a comisiunei de imunitate.

Reţinem pentru astăzi următoarele părţi din discursurile d-lor Mihali şi Vlad.

Dep. **Mihali**: »Partidul regnicolar al naţionalităţilor... (Voci în stânga: *Există un astfel de partid? Aşa ceva nu există!*) a decis, că se va organiza, după cum o fac aceasta toate partidele în conformitate cu oricare drept constituţional. Noi cel puţin aşa fel înţelegem constituţia Ungariei. Deci am încredinţat pe deputaţii Nicolae Oncu, Vasile Goldiş, Ioan Suciu şi Ştefan C. Pop cu executarea organizării, întocmai ca partidul independist şi celelalte partide coaliţioniste.

Cestiunea aceasta e foarte importantă, căci dacă fiecărui partid şi mai ales partidelor coaliţioniste li se permite organizarea, atunci cu mintea sănătoasă nu putem înţelege de ce nu i-s'ar permite aceasta şi partidului naţionalist. Nici celelalte partide nu-şi înaintează statutele ministrului spre aprobare, ba ce e mai mult d-l ministru de interne a şi enunciat, că în ce priveşte organizarea partidelor politice, d-sa nu va opune nici o piedecă. S'ar crea un precedent din cale afară important, dacă în cazul de faţă onorata cameră ar accepta propunerea comisiei de imunitate, căci »azi mie, mâne ţie«, iar dacă s'ar stabili şi s'ar enuncia în formă de concluz, că numai partidele cu statute aprobate de ministru se pot organiza, ar depinde pur şi simplu numai dela guvern, că ce fel de partide să se formeze pe viitor«.

Dep. **Vlad**, după ce expune pe scurt istoricul organizării partidului naţional, dă cetire declaratiunei ministrului Andrassy, dat la interpelaţia dep. Buza în afacerea censurării cassei partidului social-democrat, în care ministrul spune, că »partidul social-democrat este un partid politic, şi nu o reuniune cu statute aprobate, iar ca atare nu stă sub controlul ministrului de interne«.

Dep. *Vlad* continuă apoi: Declaraţiunea aceasta, domnilor, exprimă starea juridică, ce există în Ungaria. In ordinaţiunea sa de sub numărul 2440—1904 ministrul de interne a fixat principiul juridic că anume la organizarea unui partid politic nu este nevoie de aprobarea guvernului. Eu numai o singură ţară cunosc în lume, care în privinţa aceasta stă pe punctul de vedere contrar şi aceasta este Rusia!...

Onorată Cameră! Să nu credeţi, că sancţionarea unui atare principiu nu este primejdios şi pentru d-voastră. E doar notoric, cum a oprit fostul ministru de interne Kristóffy, şedinţele comitetului diriguitor al Coaliţiei. A copiat ordinaţiunea miniştrilor Hieronyni şi Percel, prin care se calificase orice întrunire a comitetului naţional român drept transgresiune. (Senzaţie. Voci). A copiat ordinaţiunea aceasta din cuvânt în cuvânt şi a aplicat aceleaş ordinaţiuni ilegale şi incorecte şi faţă de d-voastră, cum erau aplicate faţă de noi. Cred că între asemenea împrejurări nu este permis să aducem o astfel de hotărâre, nici să dăm sancţiune unui principiu atât de periculos. Cestiunea. că anume ce program are un partid, nu joacă de fel nici un rol. Nu poate juca rol, deoarece cestiunea, că ce fel de program are cutare partid, depinde exclusiv numai dela alegători, cari sprijinesc acel partid şi aprobă programul său...

Dacă noi vom sancţiona un atare principiu primejdios, atunci nu vom face alta decât vom scoate Ungaria din şirul statelor constituţionale (contestări zgomotoase în stânga) şi vom sancţiona principiul, că în ţara aceasta nu egalitatea, ci forţa şi puterea decide.

Discursul d-lui dep. Dr. *Maniu* îl vom resuma în numărul viitor.

Ministrul *Andrassy* a dat următorul răspuns caracteristic:

Când comisiunea de imunitate cere ca cutare deputat să fie extradat, după modesta mea părere, camera are să cerceteze dacă este la mijloc vre-o şicanare ori ba, iar nu că săvârşitu-s'a ori ba vre-un delict oare-care? Eu de pildă ca ministru nici nu ţin de admisibil, să-mi expun părerea în o afacere ce nu s'a desbătut încă la judecătorie. Peste tot nici nu este important, dacă transgresiunea corăspunde adevărului ori ba, ci dătătoare de măsură este numai chestia dacă e vorba de şicanare ori nu este. Şicanare ar fi, dacă întreg procedeului i-ar lipsi baza de drept, dacă de fapt am sta în faţa unei aparente şicanări. Asta însă nu s'a întâmplat. Baza de drept de fapt există, deoarece organizarea a putut avea două scopuri: ori se intenţiona formarea unei reuniuni fără statute, ori organizarea partidului valah. *In ambele cazuri ne putem referi la regule de drept (?) cari interzic această acţiune.* Una este, pe care o ştiţi şi D-voastră, că reuniunea fără statute nu se poate înfiinţa altă regulă de drept *este ordonanţa antecesorului meu Hieronimi, prin care formarea, organizarea unui partid valah* (strigăte în centru: român: voci în stânga: valah, sgomot continu), *partid român.* Prin urmare, atunci când autorităţile administrative referindu-se la aceste regule de drept, au deschis ancheta, şicanare nu s'a putut comite. Judecătoria este chemată să decidă dacă de fapt s'a comis transgresiune, ori nu. Drept aceea rog onorata cameră să primească propunerea comisiunei de imunitate.

*

In şedinţa din 6 Maiu ministrul Andrassy a răspuns la interpelaţia bar. Banffy în cestiunea ordonanţei *pentru folosirea limbei germane ca limbă de referat în reprezentanţa oraşului Oedenburg.*

Ministrul declară dela început că nu are de cuget să revoace ordinaţiunea din chestie, deoarece dânsul n'a lansat o ordonanţă nouă, ci a executat un uz vechiu.

Intreabă pe Banffy, de când cere executarea legii de naţionalităţi? Are de gând să ceară iertare dela naţionalişti pentru atitudinea sa de până acuma? (Ilaritate.) Dacă va face aceasta, atunci va răspunde la partea juridică a interpelaţiunii. Cu privire la partea politică, ministrul declară, *că cetăţenii germani de la Sopron sunt buni patrioţi. Trebuesc menţinute relaţiuni de prietinie cu Germanii, căci altcum ei se vor lăsa ademeniţi de »agitatori«.*

Camera a luat la cunoştinţă răspunsul ministrului. Banffy s'a declarat însă nemulţumit cu răspunsul primit.

*

In şedinţa de Joi, 7 Maiu a luat cuvântul la discuţia budgetului dep. *Szapanos*, declarând că nu-l primeşte, fiindcă n'are încredere în guvern. Dep. Batthyányi primeşte budgetul şi apără partidul koşuthist în contra învinuirilor ce i s'au adus, că şi-a renegat principiile.

Deciziunile sinodului archid. din Blaj dela 1904 şi 1906.

In zilele trecute Preaveneratul Ordinariat Metropolitan din Blaj a tipărit »*Deciziunile sinodului archidiecezan ţinut în Blaj la 10—12 Maiu 1904 şi continuat în 22—23 Novembre 1906*«.[1]) Despre acest sinod a scris şi »Gazeta Transilvaniei« în Maiu 1904 şi în Novembre 1906.

Scopul pentru care a fost chemat acest sinod[2]) în primul loc a fost regularea salarizării preoţilor. In Maiu 1904 după ce s'au ales diversele comisiuni pentru cenzurarea afacerilor administrative, pe cari avea să le pertracteze sinodul, văzând membrii sinodului că ei de ei nu pot regula salarizarea preoţimei, au rugat pe Metropolitul, ca până în Septembre al aceluiaşi an să facă paşii de lipsă la guvern şi la Majestatea Sa pentru a esopera regularea dela stat a salarelor preoţeşti, — şi sinodul a fost amânat până în Septembre al aceluiaşi an, ca Metropolitul să poată face paşii de lipsă.

N'a fost convocat din nou sinodul în Septembre 1904, ci numai în 22 Novembre 1906, şi cu toate că în circulariul convocător Metropolitul a spus, că crede »a fi socotit timpul potrivit« pentru a continua sinodul din 1904, şi astfel se credea, că s'a ajuns la o înţelegere cu guvernul, totuşi »sinodul a trebuit să constate cu mare durere şi amărăciune, că paşii întreprinşi în cestiunea dotaţiunii Clerului nostru au rămas şi de data asta fără rezultatul aşteptat şi dorit.« — In urmare scopul principal pentru care a fost conchemat acest sinod nu a fost ajuns.

Acum însă *se pare, că şi salarizarea preoţilor uniţi e aproape de realizare, dar pe ce preţ încă nu se ştie.*

*

Din *deciziunile acelui sinod* voiu aminti aci pe cele mai importante:

Procedura pentru stârpirea concubinatelor. In aceasta se dă o frumoasă instructie, cum au să se poarte preoţii şi protopopii faţă de cei ce trăiesc necununaţi. In privinţa aceasta preoţimea trebue să fie cu deosebită îngrijire şi bine ar fi, dacă instrucţia asta nu ar rămânea ca multe alte numai pe hârtie.

---

[1]) Oare pentru ce au fost publicate aşa de târziu?

[2]) La sinodul archidiecezan iau parte sub prezidiul Metropolitului toţi canonicii, reprezentanţii institutelor de învăţământ din Blaj, toţi protopopii şi din fie-care tract protopopesc câte un preot. Mirenii n'au loc şi vot în astfel de sinoade.

Eu cred, că Conzistoarele ar trebui să ceară în fie-care an conspecte despre concubinări, în cari să se arete, care-i cauza pentru cari trăiesc în concubinat, și ce pași s'au făcut spre delăturarea răului. Dar a da instrucţii și a nu te îngriji de executarea lor, înseamnă a cunoaște răul și a nu lucra pentru delăturarea lui.

Sub p. V. e *îndrumată preoțimea, ca să catechizeze tineretul, să predice și să îngrijească de înființarea bibliotecei parochiale.*

Acestea toate sunt lucruri frumoase cari ar fi bine să fie executate. Mai cu samă asupra *catechizării tinerimei, care cercetează școale streine* ar trebui să se pună mai mare pond. In privința aceasta în biserica unită s'a făcut puțin până acuma. Ar trebui numiţi catecheți, unde nu sunt preoții în stare să catechizeze și *ar trebui controlată catechizațiunea*, și aceasta mai cu samă unde sunt școale medii. E cunoscut, că unde sunt școale medii peste tot preoții sunt și protopopi, și așa ei nu pot sta de catechizațiune, apoi a ținea 7—8 oare pe an cu o clasă, nu înseamnă a catechiza. De o catechizațiune bună biserica unită până acuma numai în Cluj și Făgăraş s'a îngrijit. — In Brașov catechizează parohul Tohanului vechiu, o tinerime număroasă în 2 oare pe săptămână. In Sibiiu, Mediaș, Sebeș, Ibașfalău, Murăș-Oșorheiu, unde iarăși avem mulți elevi uniți, catechizația au s'o îndeplinească protopopii, cari însă pe lângă cea mai mare bunăvoință, nu pot împlini cum s'ar cuveni datorințele de catechet. — In Alba-Iulia tinerimea unită *ascultă religia cu romano-catolicii la olaltă.* (?! Red.)

Catechizațiunea e de mare însemnătate pentru biserica și neamul nostru și de aceea de dorit ar fi, ca să i se și dea atenţiunea de lipsă.

Sub p. VI, se decretează *înființarea unei reuniuni de misiuni a preoților din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș* și se publică statutele acelei reuniuni.

Misiunile poporale sunt o bună instituție venită din Apus.

Mai mulţi preoți harnici merg în o parochie și în mai multe zile ţin poporului predici și învăţături moralizatoare despre păcatele și defectele indatinate în acea parte și se arată mijloacele de îndreptare și apoi credincioșii sunt mărturisiţi cu toată atenţiunea și sunt cuminecați. Efectul astor fel de »pogorări la popor« e cât să poate de bun și de aceea decretarea înființării unei reuniuni de preoți cu acest scop e cât se poate de nimerită, numai să nu rămână numai pe hârtie, de oarece văd, că a trecut un an și jumătate dela *decretarea* înființării, dar până acuma nu s'a *înființat.* Pe alocurea s'au ținut și în arhidieceza noastră misiuni poporale,—și mai întâi s'au ținut în tractul Clujului. E adevărat, că la noi în câtva s'au compromis misiunile prin reclamele jidovești și laudele, ce și le-au făcut misionarii, arătând, că nu atâta le-a fost de binele poporului, ci de mărirea lor înaintea oamenilor, — și până astăzi doi preoți distinși își dispută gloria de-a le fi întrodus la Români.

Sub p. VII, sinodul recomandă cu tărie *combaterea alcoolismului* și *înființarea de reuniuni de temperanță locale.*

Sub p. VIII, vorbind despre școalele poporale între altele se decide, ca conzitoriu la sfârșitul fiecărui an civil să publice *statistica școalelor poporale din Arhidieceză.*

Aceasta ar fi bine, dar văd, că dela aducerea deciziunii acesteia de *două ori* s'a sfârșit anul civil, dar nu s'a publicat nici o statistică.

Sub p. XII se decide, că din ajutoriul ce-l primesc preoții dela stat să se subtragă *10% în favorul fondului de penziune al preoților.*

Aceasta e singura deciziune, care s'a executat imediat, ce a fost adusă, fără să se aștepte publicarea ei. Aceasta decisiune a stârnit multă amărăciune—în o însemnată parte a preoțimei unite, de oarece prin ea se face nedreptate multora. Cei ce primesc ajutor dela stat au trebuit să dea 10% în favorul fondului amintit, dar cei cu parochii bune și cu ajutor puțin, ori fără ajutor, dau puțin sau nimica. S'a și cerut modificarea acelei deciziuni, ca *toți preoții* să dea în favorul fondului amintit *10% din toate venitele,* dar aceasta cerere nu cred să fi avut rezultatul dorit, deoarece până acuma s'au subtras numai cele 10% din ajutoriul dela stat.

Sub p. XIII se decide, *a să publica în circularele conzistoriale numele preoților morți;* iar cu prilejul sinoadelor protopopești de toamnă *să se țină parastase pentru preoții morți* în acel an din tractul respectiv.

Aceasta încă e o deciziune bună și frumoasă, și de care ar trebui să se poarte grije ca să o și execute cei chemați.

*

Acestea sunt cele mai însemnate deciziuni, *cari s'au publicat,* și accentuez acestea cuvinte, de oarece știu, că a mai fost o deciziune însemnată, care însă nu s'a publicat,

In sesiunea din Maiu 1904 s'a făcut și primit cu mare însuflețire propunerea, de-a să serba după vrednicie *aniversarea a 150 a deschiderii școalelor din Blaj (1754—1904)* și cu executarea acesteia a fost încredințat Conzistoriul Arhiepiscopesc. Dar nu s'a serbat după vrednicie și drept scuză a adus »Unirea« la timpul său, că în acel an nu s'au făcut bucatele. Eu cred, că dacă nu s'a aflat cu cale a serba aniversarea a 150-a a celor mai glorioase institute de învățământ ale noastre, cel puțin să se fi păstrat amintirea acestui mare eveniment în analele sinodului din acel an. Dar se vede, că n'am fost vrednici a serba un eveniment așa de însemnat — singurul în felul său — în istoria culturală a noastră.

Dacă ne gândim bine asupra deciziunilor pomenite, vedem, că s'au pertractat afaceri foarte însemnate și s'au adus deciziuni, cari pot folosi mult bisericei unite, dacă se vor executa cu conștiențiozitate. Dar ca să fie executate trebue *control* continu din partea mai marilor.

Mai cu seamă *catechizația tinerimei* și *limba* de catechizație să fie *bine îngrijite și grijite* [1])

Sp.

1) Am auzit, că în unele părți preoții de dragul remunerațiunii *propun religia unguręște elevilor români.* (!! Unde și cine sunt? Dații pe față.—Red.) cari cercetează școalele de stat, dar n'am auzit, ca vre-un preot să fi fost transferat, ori cel puțin pedepsit pentru acestea.

STIRILE ZILEI.

— 26 Aprilie.

Conferențe publice. Viitoarea conferență anunțată de comitetul despărțământului Asociațiunii se va ținea numai Duminecă în 4 (17) Mai 1908, în sala festivă a gimnaziului la 6 oare sara.

Reprezentațiunea Internat-Orfelinatului din Brașov. Atragem din nou atențiunea publicului român asupra reprezentațiunii teatrale a elevelor internat-orfelinatului, care va avea loc mâne, Duminecă, la oarele 3 p. m. în sala Redutei. Se vor juca comediile: *»Artistele«* și *»Mândria pedepsită«* și se vor ezecuta niște foarte frumoase *»Dansuri Naționale«*, cu soli reprezentând alegoria vârstelor. Prețul de întrare: Balcon 1 fl. Fauteuil I. 80 cr., Fauteuil II. 60 cr., Parchet I. 40 cr., Parchet II. 30 cr., Galerie sus 30 cr., Parter înalt 30 cr., Loc de stat 20 cr. Bilete de întrare Duminecă dela oarele 2 p. m. la cassă.

Comitetul Reuniunei femeilor române din Brașov roagă on. public român să-i dea sprijinul său binevoitor prin participarea sa cât de numeroasă, ca să se poată realiza scopul de binefacere ce-l urmărește. De asemenea învită tot poporul nostru a lua parte, pentru care s'au făcut prețuri cât se poate de reduse și adecă: Loc de șezut à 30 cr., iară loc de stat à 20 cr.

Cununie. Doamnele Leontina Ceaușescu și Maria F. Ionaș ne anunță căsătoria flicei respective fiului lor, d-șoara *Maria G. Ceaușescu* cu d-nul sublocotenent *George Ionaș,* care se va oficia Duminecă în 27 Aprilie v. în biserica Sf. Nicolae din Călărași.

Felicitări cordiale mirilor și părinților!

Logodnă. Elena Aurelia *Radu* și Nicolae *Prișcu,* fidanțați. Bistriță, în Maiu 1908.

Știri școlare. Săptămâna viitoare se va ținea examenul de clasă cu elevii cl. VIII. a gîmnaziului român din Brașov, iar Luni în 18 Maiu n. se începe examenul în scris de maturitate.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri: dela institutul de credit și economii *»Brădetul«* din Orlat, suma de 50 cor.

Dela d-l prof. George *Chelariu* din incidentul zilei onomastice 20 cor., și dela d-l inginer Tiberiu *Eremie,* 10 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Ajutoare pentru soldații de marină. Dela magistratul orașului primim spre publicare următoarele: Din fundațiunea contra-amiralului baron Bernhardt Wüllersdorf-Urbair sunt a se împărți în anul 1908 două ajutoare de câte 140 coroane pe sama soldaților de marină, cari în decursul serviciului lor activ la marină și-au atras vre-o scădere și din cauza aceasta au fost dimiși din serviciul activ fără să aibă drept de-a pretinde vre-o proviziune. Cei îndreptățiți se fac deci atenți și se provoacă a-și prezenta rugările lor provăzute cu documentele corăspunzătoare la comanda ces. și reg. pentru întregirea cercului de marină din Triest până la 1 Iulie 1908. Condițiunile concursului se pot vedea până la terminul de sus în fie-care zi dela 8—12 oare a. m. în despărțământul magistratului orășenesc pentru afacerile militare.

1 Maiu! Dacă am socoti numai cerneala ce s'a cheltuit în fie-care an cu această sărbătoare a muncitorimii *organizate,* fie prin publicațiile socialiste și sindicaliste, fie prin ziarele guvernamentale și capitaliste, pentru cari această sărbătoare a mulțimii e o vecinică sperietoare, un vecinic *memento,* vecinica sabie a lui Democles, care dacă nu cade asupra țestei burghezului, aduce, cel puțin, greve, boicoturi, etc., dacă am socoti numai cerneala lăsând la o parte pregătirile de organizare, cântecele, țipetele și discursurile celor *organizați* pe de o parte și năduşelile polițiștilor pe de alta, și tot ar trebui să ne pună pe gânduri! Să ne pună pe gânduri, că această zi de 1 Maiu va ajunge cu timpul sărbătoarea întregei lumi civilizate și muncitoare, fiindcă se presupune că o civilizație sănătoasă înlătură din sânul societății pe trântori. E adevărat, că fie-care stup trebue să-și aibă trântorii, dar asta se întâmplă nu la stupii sistematici, ci la uleele primitive din care și atunci când voiești să iei mierea omori tot albinele, iar trântorii de cele mai multe-ori scapă mutându-și domiciliul într'un alt ulei cu viitor....

Și cea dintâiu zi a Maiului, încântător prin vestmântul, prin cântecele și prin lumina lui, cea dintâiu zi a lunei de dulce legănare între primăvară și vară e a muncitorului înegrit din fabrică, a croitorului, a cismarului, a birjarului, iar cel bogat, care »împarte« pâine pentru ceilalți să fie osândit să tremure încă multă vreme după 1 Maiu, până ce, în cele din urmă, mulțimea va întra, plecată, în fumul fabricelor și în aerul stricat al atelierului! Atunci doar va putea patronul și rentierul să petreacă Maiul pe iarbă verde, la munte, la Nisa, la Paris, în Italia, până toamna târziă, sau poate până la celălalt Maiu, când frigurile încep atât pentru el cât și pentru poliție. — *M.*

Aviz. Mâne va fi deschisă în oraș numai farmacia d-lui Kelemen din Str. vămii.

Moartea artistei Fany Tardini.

Despre moartea regretatei artiste, se scriu din Galați următoarele:

Fany Tardini, văduva artistului Al. Vlădicescu, ea însăși o artistă care a fermecat publicul prin talentul ei până mai acum 15—20 de ani, a murit la Galați, unde locuia de mai mult timp. Fany Tardini, Al. Vlădicescu și Ion Vlădicescu fratele acestuia, au fost cari au jucat pentru prima oară teatru în multe orașe din țară și mai cu seamă din Moldova.

Fani Tardini se născuse pe la 1830 și era de origine italiană. Femeie cultă pentru acele vremuri, artistă de talent, ea era sufletul trupei soțului său. «Madame Fany« cum îi ziceau toți actorii, excela în roluri din piesele senzaționale ce se jucau pe vremuri ca »Nebuna dela șapte turnuri«, »Fauldès« și alte melodrame. Cu un asemenea repertoriu, trupa Vlădicescu a colindat mai prin toate orașele. Din trupa artiștilor Vlădicescu și Fany Tardini au făcut foarte mulți artiști de vază, unii morți, alții cari trăesc încă.

Repertoriul trupei se mai compunea însă și din piesele lui Alexandri. Una din acestea o scrisese Alexandri pentru Fany Tardini și pentru A. Vlădicescu și anume: »Conțina«, piesă într'un act, simplă, un dialog, plin de viață însă când îl interpretau cei doi artiști de talent.

I. Vlădicescu muri cel dintâiu și golul ce l'a lăsat l'a resimțit mult fratele și cumnata sa. Bătrâni, izolați, cei doi soți au mai jucat din când în când, și ultima piesă ce au jucat a fost tot »Conțina«. Mai anii trecuți a murit și Al. Vlădescu. Fany Tardini a rămas singură pe lume. Singurul prieten îi era un papagal, nu știu dacă îl mai avea în timpul din urmă.

De vre-o câțiva ani în urmă, de o oboseală enormă, Fany Tardini aproape nu se mai putea mișca de pe fotoliul său favorit. Viața ei se trecea greoi, încet și numai amintirile succeselor ei trecute o mai făceau să se mai învioreze.

Cu Fany Tardini s'a stins o generație de actori dramatici din țara noastră.

Convocare.

Subscrișii, ca membri fundatori ai înființândei renniuni agricole din Gherla *»Sămănătorul«*, convocăm pe toți membri, cari au iscălit lista de membru și acționar a înființândei reuniuni la *»adunarea generală de constituire« pe 18 Maiu 1908,* la 10 oare a. m. în localitățile »Filialei« Economului din Gherla.

Gherla, la 4 Maiu 1908.

Ioan Godolan, proprietar. *Niculae Țincu,* preot.

Petru Cheresteș, protopop.

Bibliografie.

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Anghelușa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lăutaru", „Paraponisitul", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășul", „Rămășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chiriță la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 9 Aprilie. In ședința de eri a dietei a vorbit contra budgetului dep. Dr. *T. Mihali.* Oratorul respinge acuzele de trădare de patrie, ce li se impută mereu deputaților naționaliști. In cestiunea memorandului noi am fost acuzați fără nici o vină. Acuzarea de iridentism nu se poate aduce cu atâta ușurință. Noi nu gravităm în afară, ci dorim să putem lucra în pace cu deputații maghiari. Se pretinde de unii, că noi facem chestie națională și noi pornim agitațiile. Mai bine de jumătate din populația țărei este de partea naționalităților (zgomot). Mulți nu vor să urmeze politica de maghiarizare a guvernului.

Ministrul de interne vorbind de noi credea a ne înjosi spunându-ne „partidul valachilor" în loc de partidul naționalităților. Să nu se uite însă, că cel de pe urmă valach este un european de origine romană.

Oratorul arată apoi cum e tratată pressa naționalistă și declară, că nu va vota bugetul.

Dep. *Supilo* declară în numele Croaților, că nu primește budgetul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Braniscе.

Ügyszám 196/1908.

Steniloiu György és Truetsch György ügyében folyó évi május hó 10-ére hirdetett tüzi bükkfa eladása iránti árverést nem tartom meg. Az árverés megtartására vonatkozólag közzé teszem az alábi ujabbi

Árverési hirdetmény.

Alólirott király közjegyzö Dr. Kovácsy Dénes brassói ügyvéd mint Steniloiu György és Truetsch György rozsnyói lakósok megbizottja megkeresésére ezennel közhirré teszi, hogy a következö faárú és pedig

I. Csoport:

A rozsnyói vasuti állómás szomsédságában ölekbe rakva elhelyezett 120. (százhusz) méter öl felhasitott bükkfa.

II. Csoport:

A Rozsnyó község határán Schwarze-weidenbach erdörészben csomokba és ölekbe felrakott 4483, azaz (négyezernégyszáznyolzvanhárom □ méter) (1120. és 3/4 méter öl) felhasitott bükktüzifa Csoportonként külön-külön 1908. évi május hó 16 ik napján délután 3 órakor Rozsnyó község házánál a legtöbbet igérönek nyilványos árverésen, azonali készpénz fizetés mellett, eladatik me'yre venni szándékozok oly értesitéssel hivátnak meg, hogy szükség esetén azok a legtöbbet igérönek becsáron alúl is el fognak adatni

Az árverési feltételek Buday Gábor brassói királyi közjegyzö iródájában (Brassó, kolostor utcza 6. szám elsö emelet) a hivatalos orák alatt érdeklödök által bármikor megtekinthetök.

Kelt Brassó 1908. (egyezerkilencszáznyolcz) évi május hó 9-kén (kilenczedik) napján.

Buday Gábor,
kir. közjegyzö.

Biblioteca musicală:
Note pentru voce şi piano.

I. Vidu: Au apărut în Tipografia diecezana din Arad următoarele: „Negreţa“, cor mixt cu soli de Tenor-Sopran. Preţul 1 cor. 50 fileri (2 Lei)

„ „ „Coasa“, melodie poporală. Prelucrare şi armonizare. Preţul 60 fileri.

„ „ „Logojana“ pentru o voce şi pian. Preţul 1 cor. 50 fil.

„ „ „Preste deal“ ... Cor mixt cu soli compus pe motive din muzica poporală rom. Preţul 1 cor. 50 fileri.

T. Lugojanu: „Cântări bisericeşti“ pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic (Evhologiu) ş. a. Preţul 8 coroane.

„ „ „De ducă“... Cor bărbătesc, pe motiv poporal. Preţul 1 coroană.

Se pot procura prin librăria „Gazetei Transilvaniei“, Braşov.

Din Biblioteca Societăţii »Steaua« (Bucureşti, Institutul de arte grafice I. St. Rasidescu) a apărut N-rul 15 cuprinzând: **»Românii de peste Carpaţi«** de I. Russu-Şirianu, şi N-rul 16 cuprinzând: **»Românii şi Dacii«** de Dr. I. Lupaş. Preţul 15 bani.